

Jaarverslag 2021

RIEC Den Haag

Zicht

Weerbaarheid

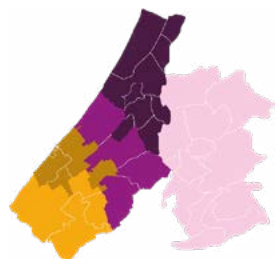

Aanpakken
en afpakken

Financiële
verantwoording

Integrale ondermijningsaanpak in de regio Den Haag in 2021

Een overzicht van hoe het RIEC Den Haag de convenantpartners heeft ondersteund om ondermijning het afgelopen jaar aan te pakken. Klik op de afbeeldingen om direct naar het gewenste hoofdstuk te gaan.

Zicht

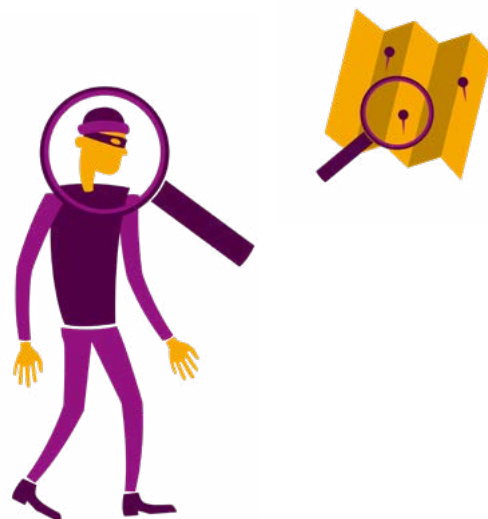
Het zicht op ondermijning in de regio is in 2021 versterkt door:

Ondermijningsbeelden

Verdiepende onderzoeken

Weerbaarheid

Het RIEC-bureau ondersteunt de partners om zichzelf weerbaar te maken tegen ondermijnende criminaliteit via de volgende manieren:

Weerbaarheidsscan

Dashboard Ondermijning & Weerbaarheid

Bestuurlijk Ondersteunings Team (BOT)

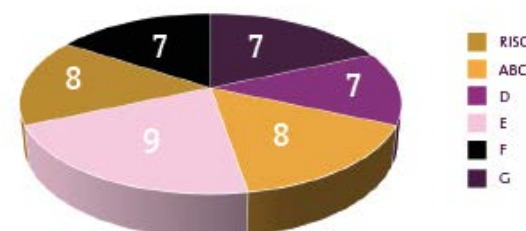
Bibob

Privacy en informatiedeling

Aanpakken en afpakken

In 2021 zijn door het RIEC-bureau in totaal 46 districtelijke en regionale ondermijningstafels georganiseerd en ondersteund. De verdeling is als volgt:

Klik hier voor een filmpje waarin de vijf pilot gemeenten vertellen over het project Dealbreakers!

Projecten en samenwerkingen

Dealbreakers

Provincie Zuid- Holland

Next Level

TNO

PPS Post- en Pakketdiensten & Weerbare Sierteelt

Ondermijningsfonds

Ondermijnende criminaliteit kent vele vormen, maar het gaat altijd om criminaliteit waarbij criminelen op lokaal niveau gebruik maken van diensten uit de bovenwereld. De onder- en bovenwereld raken met elkaar verweven. Denk hierbij aan de verhuur van loodsen of schuren voor drugslabs, het faciliteren van financiële transacties voor het witwassen van criminele gelden door schijnbare reguliere winkels en bedrijven, het aankopen van horecagelegenheden en vastgoed met door drugscriminaliteit verdiend vermogen tot aan omkoping en intimidatie van burgers of bestuurders. Deze vorm van criminaliteit ondermijnt de rechtstaat. Om ondermijnende criminaliteit aan te pakken moeten overheden nauw met elkaar samenwerken zowel op lokaal, regionaal als nationaal niveau.

De RIEC-partners in de regio Den Haag hebben de gezamenlijke ambities in 2020 verwoord in de Coalitie tegen Ondermijning. Afgesproken is prioriteit te zetten op bestrijding van de drugscriminaliteit en op het tegengaan van arbeidsuitbuiting (mensenhandel). De partners en het RIEC leggen elk jaar de concrete acties die zij uitvoeren vast in de uitvoeringsagenda om de aanpak samen te verstevigen. In 2021 is aanvullend hierop met behulp van incidentele middelen vanuit het Rijk het Bestuurlijk Ondersteuningsteam (BOT) in de regio ingericht en is gestart met het project Dealbreakers gericht op het voorkomen van jonge aanwas. Hierdoor konden het afgelopen jaar flinke stappen gezet worden om de aanpak van ondermijning te versterken.

In dit jaarverslag wordt ingegaan op de activiteiten van het RIEC-bureau in 2021 en de resultaten die bereikt zijn in de regio Den Haag op gebied van zicht, weerbaarheid, aanpakken en afpakken.

Klik op de iconen om naar het desbetreffende hoofdstuk te gaan.

Zicht

Weerbaarheid

Aanpakken en afpakken

Financiële verantwoordelijkheid

Ondermijning in beeld

De afgelopen periode heeft het RIEC voor alle gemeenten in de regio Den Haag een ondermijningsbeeld opgesteld. De meest voorkomende thema's uit deze ondermijningsbeelden zijn drugscriminaliteit en malafide bedrijvigheid, mensenhandel/ arbeidsuitbuiting, witwassen en criminele netwerken, waaronder de Outlaw Motorcycle Gangs (OMG's). Daarnaast zijn er verschillende thematische fenomeenbeelden opgesteld, waardoor het beeld op ondermijning in de regio steeds scherper wordt. Door middel van het volgen van trends en het onderzoeken van fenomenen in de regio moet het beeld scherp blijven.

Naast de reguliere inzet van de RIEC-analisten en onderzoekers, is er in 2021 voor het eerst gewerkt met een aanvullende regionale onderzoeksagenda (voor 2021 en 2022). De volgende onderzoeken zijn in 2021 afgerond of opgestart:

Jonge aanwas

OMG-beeld

Crystal meth

Rol van notarissen bij vastgoedcriminaliteit

Glastuinbouw en buitengebied

Verdiepend onderzoek naar arbeidsuitbuiting per district

Risicoscan bedrijventerreinen

Integrale casusanalyse en informatiepositie

Verdiepende (fenomeen)onderzoeken

Jonge aanwas

Door bureau Beke is een onderzoek uitgevoerd naar de jonge aanwas in de georganiseerde drugscriminaliteit in de regio Den Haag. Hierbij is specifiek ingezoomd op de gemeenten Den Haag, Delft en Noordwijk. Het onderzoek laat zien dat het aandeel minderjarige subjecten betrokken bij drugsdelicten in 2020 groter was dan in 2017. Dit onderzoek is eind 2021 afgerond en bevat een aantal specifieke aanbevelingen gericht op het voorkomen van jonge aanwas. Het onderzoek biedt hiermee input voor het project Dealbreakers dat in 2021 gestart is. In 2022 wordt de opvolging van de aanbevelingen verder vormgegeven in samenwerking met de Zorg- en Veiligheidshuizen, het project Dealbreakers, het RSIV, de politie, het OM en de gemeenten.

OMG-beeld

In een beschrijvende analyse is inzichtelijk gemaakt wat de situatie in de regio Den Haag is ten aanzien van de Outlaw Motorcycle Gangs. Een zichtbare trend is het steeds slimmer en minder opvallend organiseren van OMG's. Dit vergt meer creativiteit van de overheidsorganisaties als het gaat om mogelijkheden om in te grijpen. Daarmee is het oorspronkelijke doel van de integrale aanpak deels geslaagd, maar het blijft van belang dat we als overheid gezamenlijk blijven investeren en innoveren om te zorgen dat een toekomstige aanpak aansluit op de veranderende werkelijkheid. In 2022 wordt gezien of een herijking van de aanpak nodig is.

Verdiepende (fenomeen)onderzoeken

Crystal meth

Het onderzoek had als doel inzicht te verkrijgen in de opkomst van de crystal meth productie, het criminele proces en het schetsen van handelingsperspectief voor de RIEC-partners op basis van deze inzichten. Uit het onderzoek rijst een zorgelijk beeld van een snelle opkomst van crystal meth-productie in Nederland, waarbij de productie ook in de regio Den Haag plaatsvindt. Van de 41 labs die in 2019 en 2020 in Nederland zijn aangetroffen bevonden er zich 6 in de regio Den Haag. Het gebruik van crystal meth lijkt nog beperkt in Nederland. Hoewel niet kan worden uitgesloten dat dit gaat toenemen, richt de productie zich op dit moment nog vooral op transport naar het buitenland. Handelingsperspectief voor de RIEC-partners richt zich op het zorgen voor meer bewustwording bij bedrijven, universiteiten, inwoners en overheidsorganisaties, voor het herkennen van signalen en het ontmoedigen van een potentiële gebruikersgroep.

Er is door het RIEC een communicatietoolkit ontwikkeld. Gemeenten en andere partners kunnen deze toolkit inzetten om bewoners en bedrijven bewust te maken van de signalen en de gevaren van mogelijke drugs labs. Hierin staan onder andere voorbeelden van persberichten, kernboodschappen voor verschillende doelgroepen, flyers en foto's.

Rol van notarissen bij vastgoedcriminaliteit

Het onderzoek naar de werkzaamheden van het notariaat en hoe deze branche bij vastgoedcriminaliteit betrokken kan zijn (bewust of onbewust), heeft in 2021 plaatsgevonden. Hierbij zijn op basis van literatuur en verdachte transacties indicatoren van vastgoedcriminaliteit geïdentificeerd, waarbij inzicht is verkregen in de manier waarop een notaris dergelijke indicatoren tegen zou kunnen komen. De handreiking met handelingsperspectief voor de partners wordt in 2022 afgerond en verspreid.

Download hier!

Communicatietoolkit

**Publieksversie onderzoek
crystal meth**

Let op: om deze bestanden te downloaden heb je een account nodig op het Kennisplatform Ondernijning. Nog geen lid? Maak dan [hier](#) een account aan.

Verdiepende (fenomeen)onderzoeken

Drugscriminaliteit in relatie tot glastuinbouw en het buitengebied

Dit praktijkgerichte onderzoek richt zich op een inventarisatie van de situatie rondom drugscriminaliteit in de glastuinbouw en het buitengebied. De drie hoofdlijnen uit dit onderzoek zijn de kwetsbaarheid van boeren en tuinders, het gebrek aan zicht op de criminaliteit en het ontbreken van een slagvaardige overheid. De onderzoekers concluderen dat de kwetsbaarheid voor ondermijnende criminaliteit in het buitengebied en de glastuinbouw in de regio Den Haag serieus genomen moet worden en meer prioriteit verdient. Het RIEC start in 2022 het gesprek met de partners die hebben deelgenomen aan het onderzoek over de uitvoering van de aanbevelingen. Eén onderdeel hiervan is de campagne 'Je kunt maar één keer nee zeggen'. Deze campagne bestaat uit onder andere een flitspeiling waarbij aan de doelgroep wordt gevraagd naar hun ervaringen met verhuur, kennis over drugscriminaliteit in het buitengebied en meldingsbereidheid. Daarnaast zijn verschillende filmpjes en animaties ontwikkeld om de doelgroep bewust te maken van de signalen en de meldingsbereidheid te vergroten.

Verdiepend onderzoek naar arbeidsuitbuiting per district

Per gemeente (en district) wordt op basis van informatie uit open en gesloten bronnen, in de vorm van kwantitatieve data, een inschatting gemaakt van het risico op arbeidsuitbuiting. Hierbij wordt onder andere inzichtelijk gemaakt welke risicobranches aanwezig zijn, hoeveel meldingen vanuit verschillende (handhavende) instanties binnenkomen en welke (bestuurlijke) aanpak ingezet kan worden om de risico's te minimaliseren. Het onderzoek is voor district G in 2021 afgerond en loopt voor de andere districten door in 2022.

9% van de mensen die in het agrarisch gebied wonen of werken zijn benaderd om hun schuur, loods of kas te verhuren.

Hiervan vond 55% het aanbod onbetrouwbaar.

Zij herkenden een onbetrouwbaar aanbod doordat ...

!!!

!!!

!!!

... er (te) veel geld werd aangeboden.

... de mogelijke huurders eruit zagen als onpure types.

... en zij dure kleding droegen of in luxe auto's reden.

73% van respondenten weet niet waar je verdachte signalen kunt melden ...

... en 19% geeft aan geen melding te maken van verdachte signalen.

Wist je dat je ook anoniem kunt melden bij Meld Misdaad Anoniem door te bellen naar 0800-7000?

Verdiepende (fenomeen)onderzoeken

Risicoscan bedrijventerreinen

Per district worden twee bedrijventerreinen onderzocht. Hierbij wordt gebruik gemaakt van open bronnen en informatie van de partners. Na de analyse wordt een aanpak vormgegeven, bijvoorbeeld op het controleren van leegstand of een gerichte inzet op risicobranches. Met de onderzoeksmethodiek kunnen gemeenten er ook voor kiezen om naast de twee terreinen (waar capaciteit voor beschikbaar is gemaakt vanuit het RIEC), meerdere terreinen zelf te gaan onderzoeken. Het onderzoek loopt door in 2022.

Integrale casusanalyse en informatiepositie

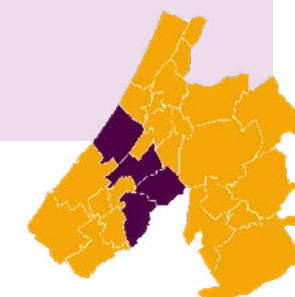
Het analyseren van informatie van de partners blijft een van de belangrijkste taken van het RIEC-bureau. Het afgelopen jaar is ingezet op het verder verstevigen van de rol van het cluster analyse binnen de kaders van de werkprocessen van het RIEC. Zo is er veel aandacht besteed aan het gericht en gefaseerd uitvragen van de juiste informatie bij de partners, het opstellen van duidelijke analysevragen en het zuiver koppelen van de informatie-uitvraag aan het doel van de casus. Ook is ervaring opgedaan door te werken met de crimescriptmethode waarmee rollen binnen een crimineel proces inzichtelijk kunnen worden gemaakt.

Het RIEC neemt deel aan de landelijke samenwerking in het RIEC-LIEC bestel om door te ontwikkelen op het gebied van een integrale informatiepositie. Daarvoor zijn in 2021 landelijk een aantal deelprojecten opgestart. Zo worden onder andere formats gemaakt voor het eenduidig registreren van (geanonimiseerde) casusinformatie en worden de mogelijkheden om crimescripts integraal in te zetten besproken. Daarnaast zijn gezamenlijke opleidingen voor analysevaardigheden in ontwikkeling. Deze kwaliteitsontwikkelingen worden in 2022 voortgezet en in RIEC Den Haag waar mogelijk geïmplementeerd.

In het district Zoetermeer-Leidschendam/Voorburg

Bij een integrale casus in Wassenaar is het afgelopen jaar deelgenomen aan het TNO-project 'scientist on the job'. Hierdoor kon het casusteam gebruik maken van de kennis en expertise van een gedragswetenschapper van TNO en werd het casusteam meegenomen in de gedragswetenschappelijke benadering van het hoofdsject. Deze andere kijk op de casuïstiek heeft geleid tot mooie nieuwe invalshoeken en geeft inzicht in welke interventies bij dit subject succesvol kunnen zijn.

In het basisteam Pijnacker-Nootdorp stond de maand september in het teken van de aanpak van ondermijning. Naast bijvoorbeeld presentaties om kennis over het onderwerp te vergroten in het basisteam, zijn gedurende de reguliere diensten alle glastuinbouwbedrijven in de gemeente door de politie bezocht. Deze bezoeken waren een actie naar aanleiding van het onderzoek naar ondermijning in het buitengebied dat gaande was.

Weerbaarheid

Een belangrijke taak van het RIEC-bureau is het in staat stellen van de partners om zichzelf weerbaarder te maken tegen ondermijnende criminaliteit. Dat is gebeurd door het opleveren van de weerbaarheidsscan per gemeente en het ontwikkelen van het dashboard Ondermijning & Weerbaarheid. Het Bestuurlijk Ondersteuningsteam (BOT) is een belangrijke aanjager om adviezen te geven aan onze partners. Daarnaast geeft het RIEC Den Haag diverse trainingen en kunnen partners bij het RIEC terecht voor adviezen rondom het Bibob-proces en privacy.

Weerbaarheid van gemeenten

Om de weerbaarheid van gemeenten in kaart te brengen en aanbevelingen gericht op de weerbaarheid en de aanpak van ondermijning te geven, heeft het RIEC voor elke gemeente in de regio Den Haag een weerbaarheidsscan uitgevoerd. In 2021 zijn de laatste ondermijningsbeelden afgerond en de laatste 5 weerbaarheidsscans opgeleverd. Hiermee zijn alle gemeenten in de regio voorzien van deze RIEC-producten. Daarnaast zijn er gesprekken gevoerd met de gemeenten over waar zij staan in de aanpak, welke aanbevelingen uit de ondermijningsbeelden en weerbaarheidsscans zij hebben opgevolgd of willen gaan opvolgen en hoe het RIEC daarin kan ondersteunen. Ook hebben er presentaties plaatsgevonden aan colleges van B&W en/of gemeenteraden bij de oplevering van het ondermijningsbeeld en de weerbaarheidsscan.

Dashboard Ondernijning & Weerbaarheid

In 2021 is het *dashboard Ondernijning & Weerbaarheid* opgeleverd. Het dashboard is een manier om ook na oplevering van de ondernijningsbeelden en weerbaarheidsscans partners inzicht te geven in de ondernijning en de weerbaarheid per gemeente, district en eenheid. In 2022 zal er verder worden gewerkt aan de doorontwikkeling van het dashboard.

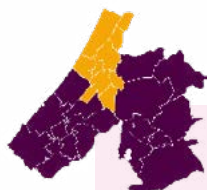
Bestuurlijk Ondersteuningsteam (BOT)

In april 2021 zijn de nieuwe medewerkers van het BOT binnen het RIEC gestart waarna alle districten en het RISO dedicated capaciteit hebben gekregen voor de bestuurlijke ondersteuning in de aanpak van ondernijning. Samen met de accountmanagers zijn zij aan de slag gegaan voor de districten en het RISO. Als casusregisseur dragen zij bij aan de voortgang in de aanpak in concrete casuïstiek en organiseren ze integrale handhavingsacties. Daarnaast adviseren zij gemeenten over concrete manieren om gemeenten weerbaarder te maken, geven ze trainingen, delen ze best practices, ondersteunen ze bij aanpassingen in de APV en bij het op orde brengen van het Bibob-beleid.

Bibob

In 2021 heeft het RIEC in vergelijking met voorgaande jaren meer informatieverzoeken namens bestuursorganen uitgezet bij de politie, de Belastingdienst en het OM. Naast de informatieverzoeken heeft het RIEC inhoudelijke ondersteuning geboden inzake Bibob-casuïstiek. Het aantal ondersteunings- en informatieverzoeken groeit doordat bestuursorganen steeds beter het RIEC weten te vinden en doordat gemeenten steeds vaker Bibob inzetten. Voor meerdere districten is een Bibob-werkgroep opgericht waar gemeenten met ondersteuning van het RIEC komen tot een gezamenlijke afspraak over een minimale Bibob-norm voor het district. In district F heeft dit inmiddels geleid tot een gezamenlijke norm. Naast de districtelijke werkgroepen is er ook een integrale werkgroep Bibob. In deze werkgroep wordt met partners zoals de politie en het OM gekeken naar structurele verbeterpunten bij het toepassen van de Wet Bibob. Hierbij kan gedacht worden aan het werkproces met betrekking tot het uitzetten van informatieverzoeken namens de bestuursorganen via het RIEC.

In het district Leiden-Bollenstreek

Binnen het district Leiden – Bollenstreek is sinds 2019 een verkenning gaande naar een manier waarop de inzet van het instrument Bibob versterkt kan worden. Het toepassen van de Wet Bibob kan de weerbaarheid van het gehele district in het kader van de aanpak van ondermijning verstevigen. De verkenning in de werkgroep heeft de districtelijke Bibob-norm opgeleverd. Deze norm is door alle burgemeesters in het district ondertekend. Commitment aan deze norm zorgt voor een daadwerkelijke versterking van de basis voor het gebruik van het Bibob instrument. Naast de districtelijke Bibob-norm is een handreiking opgesteld door het RIEC voor het district. De handreiking geeft gemeenten handvatten met betrekking tot het opstellen van het Bibob-beleid.

Privacy en informatiedeling

Voor een integrale samenwerking is het noodzakelijk dat partners gegevens met elkaar (kunnen) uitwisselen. Een veilige en rechtmatige gegevensuitwisseling is daarom één van de randvoorwaarden voor deze samenwerking. Het RIEC-bureau heeft de taak de partners te adviseren over de mogelijkheden van veilige en rechtmatige gegevensuitwisseling onder het RIEC-LIEC-convenant alsook over de vereisten en de waarborging om dit te realiseren. Het RIEC is betrokken geweest bij verschillende landelijke RIEC-LIEC trajecten, zoals de procedure inzageverzoeken, de Wet gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden (WGS), het nader uitwerken van de Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) inzake de WGS, de bewaartermijnen en de wetswijziging van Wob naar Woo. Ook is regionaal een start gemaakt met de beoordeling van de naleving van de privacyregels en de privacyrisico's in het werkproces Bibob. Voorts werd binnen de regio in 2021 het werkproces Integrale casuïstiek herijkt, waarbij nadrukkelijk aandacht is besteed aan de privacyregels en het creëren van bewustwording van deze privacyregels door middel van trainingen en procedures. In 2022 zullen de trajecten worden voortgezet en zal de waarborging van privacyregels nog een grotere rol gaan spelen.

RIEC

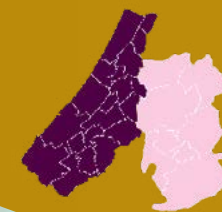
Weerbaarheid

Op initiatief van het BOT heeft een roadshow plaatsgevonden in de gemeenten Alphen aan den Rijn, Nieuwkoop en Kaag en Braassem. Vanwege corona hebben de andere vijf gemeenten van het district deze helaas moeten afzeggen en moeten doorschuiven naar 2022. De roadshows waren een succes en een laagdrempelige manier voor de ambtenaren van de gemeenten en hun ketenpartners om op een interactieve manier meer te weten te komen over ondermijning. Zo zijn een ondermijningsbus, een hennepcontainer en een escaperoom ingezet. Gemeenten in de andere districten hebben de wens om dit in 2022 ook te organiseren.

Tevens is een RIEC-casus over een uitzendbureau in het district succesvol afgerond. Er zijn een aantal actiedagen geweest waarbij door diverse gemeentelijke diensten gecontroleerd is om misstanden rond huisvesting van arbeidsmigranten aan het licht te brengen. Hiervan zijn bestuurlijke rapportages opgesteld. De actiedagen hebben er voor gezorgd dat verschillende subjecten bij de Belastingdienst in onderzoek zijn, het UWV onderzoek doet naar subjecten met uitkeringen en de Arbeidsinspectie onderzoek heeft gedaan naar misstanden rond de Wet Arbeid Vreemdelingen en de Wet Minimumloon en er door gemeenten twee panden zijn gesloten.

In het district Alphen aan den Rijn-Gouda zijn in 2021 alle acht gemeenten door ondersteuning van het BOT aangesloten bij Meld Misdad Anoniem.

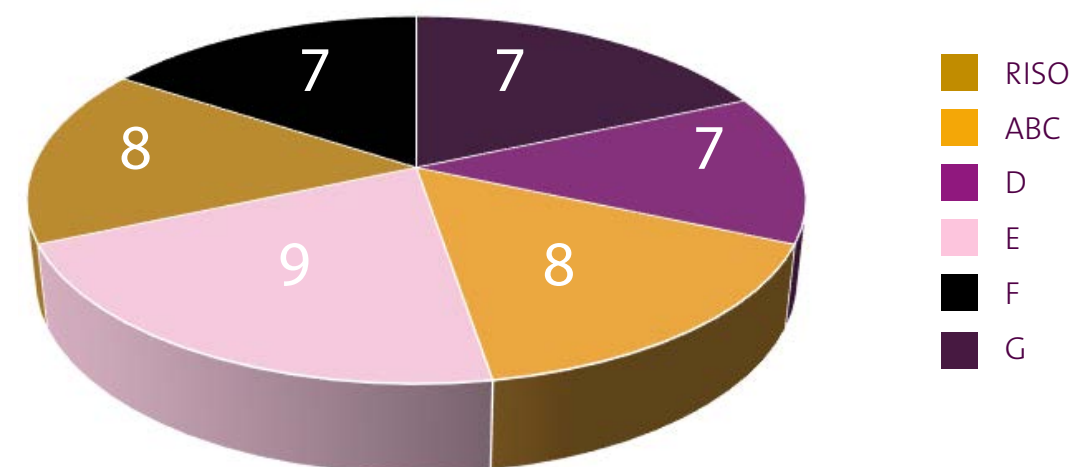

Aanpakken en afpakken

In 2021 is een traject gestart om de werkprocessen te optimaliseren. Daarbij zet het RIEC, samen met de partners, stappen om het maatschappelijk effect nog meer centraal te stellen. Door aan de start van een casus een goede integrale doelstelling met elkaar te formuleren, zorgen we dat er meer uit de samenwerking gehaald kan worden. Daarnaast zorgt de optimalisatie ervoor dat de informatiedeling in het RIEC-verband beter verloopt, dat het voldoet aan juridische regels en dat de doorlooptijd van de casuïstiek korter wordt. De casusregisseurs zorgen ervoor dat de doelstelling centraal blijft staan. Er zijn casusregisseurs werkzaam bij het RIEC Den Haag en er zijn casusregisseurs die geleverd worden door de partners. Tijdens een casusoverleg maken de aangesloten partners afspraken over de interventies die kunnen worden ingezet. Het RIEC ondersteunt deze overleggen door middel van voorzitterschap, verslaglegging, integrale analyses, advies en presentaties. Het RIEC biedt tevens specifieke expertise en ondersteuning bij het organiseren van integrale actiedagen.

Ondermijningstafels en casuïstiek

Op de districtelijke ondermijningstafels wordt – in mandaat van het districtcollege of de lokale driehoek – bepaald welke signalen van ondermijnende criminaliteit als integrale casus worden opgepakt. Tevens wordt er op deze tafels gesproken over de beleidsmatige ontwikkelingen op gebied van ondermijnende criminaliteit. In 2021 zijn er door het RIEC-bureau in totaal 46 districtelijke en regionale ondermijningstafels georganiseerd en ondersteund.

Integrale casuïstiek en actiedagen

In 2021 zijn er 88 integrale casussen behandeld. De thema's die binnen de casuïstiek spelen zijn: georganiseerde drugscriminaliteit, witwassen, mensenhandel- en smokkel, vastgoedfraude en OMG's. Binnen de casuïstiek zijn er bestuurlijke, strafrechtelijke en fiscale interventies ingezet door de partners. Het resultaat van goed afgestemde integrale interventies laat zien dat de integrale samenwerking effectief is en bijdraagt aan de strijd tegen ondermijnende criminaliteit.

Zo heeft de directie MKB kantoor Den Haag van de Belastingdienst in 2021 in het kader van de integrale samenwerking binnen RIEC-verband een bedrag van € 212.000 geïnd en/of verrekend en voor € 4.307.000 (geheel of gedeeltelijk) beslag gelegd. Belastingdienst directie MKB Hoofddorp heeft in het kader van de samenwerking binnen RIEC Den Haag in 2021 € 31.278 geïnd en/of verrekend en voor € 398.392 geheel of gedeeltelijk beslag gelegd.

HEIT

Het Haags Economisch Interventie Team (HEIT) is een bestuurlijke interventieteam dat werkt in de regio De Haag. In het HEIT werken de gemeenten, politie, Belastingdienst, Douane, Inspectie SZW en het UWV al sinds 2007 samen. In 2020 is deze samenwerking verder uitgebreid met de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit en de drie Omgevingsdiensten (ODH, ODMH en ODWH). Het HEIT bestaat uit twee teams die zaken oppakken. Eén gericht op het uitvoeren van bestuurlijke controles op gebied van malafide bedrijvigheid en één gericht op het toezicht op de prostitutiebranche.

In totaal zijn 538 bestuurlijke controles uitgevoerd in 2021. Het jaar 2021 was helaas wederom een Coronajaar. Ondanks de pandemie heeft het HEIT haar werkzaamheden zo goed als mogelijk proberen voort te zetten. Er zijn 313 integrale bestuurlijke controles uitgevoerd bij malafide ondernemingen en er is toezicht gehouden op de prostitutiebranche (225 controles). Twee derde van deze controles vond plaats in de stad Den Haag en één derde vond plaats in de regio.

In de districten van de stad Den Haag

Aanpak bedrijventerreinen

In de aanpak van malafide bedrijvigheid op bedrijventerreinen in Den Haag werken de partners gezamenlijk aan casuïstiek. Hierbij wordt de focus gelegd op de aanpak van georganiseerde ondermijnende criminaliteit in het gebied waarbij ook oog is voor het verbeteren van de leefbaarheid. De partners bundelen daarbij hun krachten en zetten in op zowel individuele als collectieve preventieve en repressieve maatregelen. Het RIEC levert een casusregisseur vanuit het BOT-team en een RIEC-analist.

Er wordt ook naar nieuwe mogelijkheden gezocht voor het opwerpen van bestuurlijke barrières. De gezamenlijke gebiedsgerichte inzet kenmerkt zich door een continue inzet op analyse en het vervolgens uitvoeren van regelmatige en terugkerende integrale controles. Hierbij vindt onder andere intensieve samenwerking plaats met het HEIT. De integrale controles hebben tot op heden meerdere misstanden aan het licht gebracht waarop handhavend is opgetreden. Uit de tussentijdse analyses is daarnaast gebleken dat diverse bedrijven met een malafide karakter uit het gebied zijn v

Afpakken

Het Afpakproject is gefinancierd uit incidentele middelen en zal in 2022 afgerond worden. Het jaar 2021 stond in het teken van het borgen van de opgedane kennis. Hiervoor is een gestructureerd werkproces ontwikkeld. Deze is intern gedeeld met de medewerkers in RIEC-casuïstiek, zodat informatie vanuit de verdachte transacties als vanzelfsprekende stap bij de integrale aanpak betrokken wordt. Door de aandacht voor criminele geldstromen centraler te stellen in de informatiedeling, ontstaat ook meer perspectief op afpakinterventies. Afpakken is niet enkel een strafrechtelijke of fiscale interventie; ook het bestuurlijk instrumentarium kan ingezet worden om criminele verdienmodellen te verstoren. In 2021 is gewerkt aan een handreiking voor gemeenten, waarmee stap voor stap wordt beschreven welke stappen noodzakelijk zijn in de gemeentelijke organisatie en/of informatiepositie om te komen tot een afpakinterventie. Begin 2022 volgt de (vertrouwelijke) publicatie van de handreiking en implementatie bij gemeenten die daar behoefte aan hebben.

In 2021 zijn vanwege het borgen van de werkzaamheden van het Afpakteam in bestaande processen afspraken gemaakt met onder andere team Analyse en Onderzoek en team Financiële opsporing van de politie eenheid Den Haag. Het gebruik van verdachte transacties als informatiebron in alle relevante RIEC-informatieproducten is daarmee ook in 2021 doorgezet. Verder wordt aangesloten bij (capaciteits-)ontwikkelingen van de politie. Vanaf 2022 wordt gestuurd op meer structurele samenwerking op het thema criminele geldstromen.

Uitvoeringsagenda 2021

De uitvoeringsagenda 2021 heeft samen met de toekenning van de incidentele middelen een regionale richting gegeven aan de aanpak van ondermijning in de eenheid Den Haag. De afspraken rondom de governance, zoals het beter positioneren van de ondermijningstafels in relatie tot districtscolleges en tot de strafrechtelijke stuurploegen, zijn doorgevoerd. In veel gemeenten is de APV aangepast met ondermijningsartikelen. Verschillende gemeenten werken met 'last onder dwangsom' bij drugs dealen op straat. Daarnaast zijn bij de gemeenten interne meldpunten ingericht. Het RIEC heeft diverse handreikingen opgeleverd voor het vormgeven van de aanpak. Het thema mensenhandel heeft meer aandacht gekregen, zo is er een regionale handreiking mensenhandel door het RSIV opgeleverd en hebben bijna alle gemeenten inmiddels een functionaris mensenhandel aangewezen.

Dealbreakers

In april 2021 is de pilot Dealbreakers van start gegaan. Het afgelopen jaar is samen met regionale organisaties en lokale partners een aanpak opgezet in het voorkomen van jonge aanwas in de drugscriminaliteit. Deze aanpak is in grote lijnen klaar en een aantal gemeenten is begonnen met de implementatie hiervan. De aanpak is vormgegeven in drie onderdelen. Eén hiervan is de doorlopende leerlijn, waarmee gericht wordt op het voorkómen van jonge aanwas. Dealbreakers heeft hiervoor een interventiepalet ontwikkeld om de lokale informatiepositie te versterken en opvolging te geven aan de signalen. Een ander belangrijk onderdeel van het project is (online) communicatie gericht op jongeren en professionals. In 2022 zal een nieuwe website gelanceerd worden. Als sluitstuk wordt ingezet op repressie.

Klik!

Samenwerking provincie

In 2021 is de samenwerking met de Provincie Zuid-Holland verder vormgegeven. De provincie is toegetreden tot de Stuurgroep RIEC om zodoende mee te werken aan de aanpak tegen ondermijning. Samen met de provincie worden de mogelijkheden bekeken om uitvoering te geven aan de aanbevelingen die passen bij de rol vanuit de provincie. Denk hierbij aan de rol die zij kunnen oppakken bij een gebiedsgerichte aanpak, bij hulp aan (kwetsbare) boeren of bij de vrijkomende agrarische bebouwing.

Samenwerking met private partners (PPS)

In het kader van verbreding van het maatschappelijke draagvlak is het ook van belang om het bedrijfsleven te betrekken bij de bestrijding van ondermijnende criminaliteit. Met het programma Weerbare Sierteeltsector en het project PPS post en pakketdiensten is door de regio geïnvesteerd in het weerbaar maken van belangrijke logistieke private partners. Om structureel met het bedrijfsleven te blijven werken aan de weerbaarheid en lessen te delen uit de lopende projecten, is afgelopen jaar een regionale trekker publiek private samenwerking aangesteld binnen het RIEC. Er is een start gemaakt met het (verder) opbouwen van het netwerk met private partners en brancheorganisaties. In samenwerking met het project Weerbare Sierteeltsector wordt in kaart gebracht wat er nodig is om bedrijven in relatie tot de sierteeltsector weerbaarder te maken. Producten die hier ontwikkeld worden, moeten ook ingezet kunnen worden voor andere branches. Daarnaast worden de mogelijkheden voor het inrichten van een barrièretafel met publieke en private partijen voor sierteelt en vastgoed en indien mogelijk vervolgens voor bedrijventerreinen en horeca verkend. Het is belangrijk dat private en publieke organisaties met elkaar in overleg blijven over de aanpak van ondermijning en dat dit geborgd wordt binnen de bestaande organisaties. Voorbeelden hiervan zijn de Haventafel voor de Rotterdamse haven en een vergelijkbare voorziening op Schiphol. Tot slot wordt met het Platform Veilig Ondernemen (PVO) en de gemeenten de mogelijkheden verkend om in 2021 en 2022 branchegerichte weerbaarheidscampagnes uit te kunnen voeren.

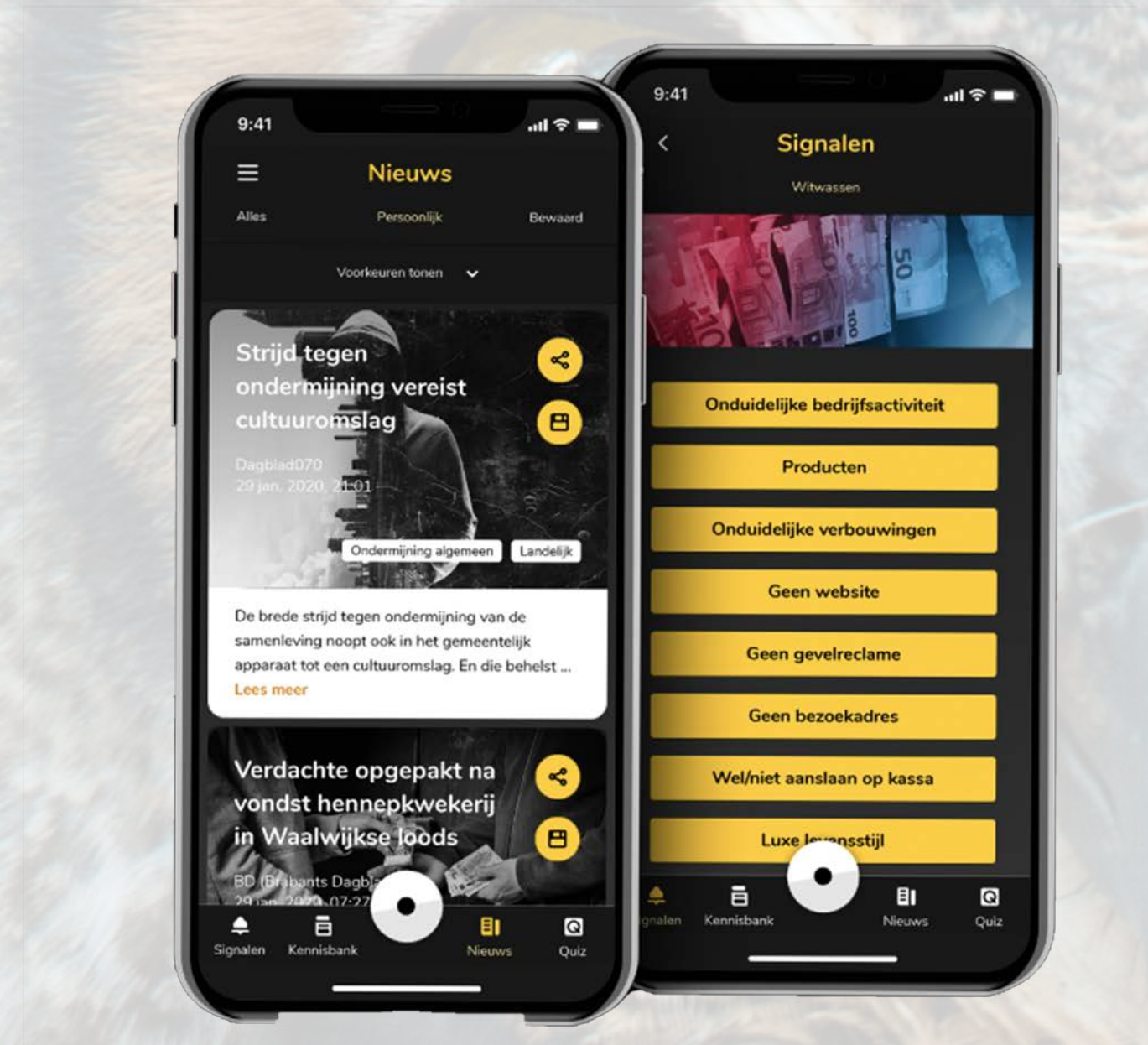

Samenwerking TNO

De samenwerking met TNO en andere RIEC's in Ondernijningslab 2.0 is in 2021 van start gegaan. Experts van TNO leveren expertise en advies op laagdrempelige wijze in de vorm van een Scientist on the Job traject waarvan er in 2021 reeds drie zijn gestart. Twee daarvan lopen door in 2022. Partners worden actief uitgenodigd bij het maandelijks webinar, waar TNO een specifieke expertise toelicht en er ruimte is voor korte adviesvragen. In een langer lopende samenwerking (t/m 2023) neemt RIEC Den Haag deel aan een werkpakket gericht op het ontwikkelen van praktische tools. In 2021 zijn hiervoor casusregisseurs gesproken over hun praktijkknelpunten en zijn TNO-medewerkers bij een casus aangesloten.

Samenwerking RIEC's - Next level

Landelijk loopt het Next Level traject. In dit kader werken de RIEC's samen om hun producten en dienstverlening te verbeteren. Voorbeelden hiervan zijn onder andere de factsheets met tips over ondermijning en corona-maatregelen, de Ondernijningsapp (waarvan de vernieuwde versie in maart gelanceerd is), de oplevering van de landelijke kennisbank Kennisplatform Ondermijning (KPO) en het interventieoverzicht waarin per partner inzichtelijk is gemaakt welke interventiemogelijkheden er in casuïstiek zijn. RIEC Den Haag heeft als trekker voor het interventieoverzicht gefungeerd. Dit interventieoverzicht wordt in 2022 opgeleverd.

Klik om de Ondernijningsapp te downloaden!

Ondermijningsfonds

In de RIEC-regio lopen, gefinancierd uit het Ondermijningsfonds van het ministerie van Justitie en Veiligheid, 12 projecten in 9 gemeenten.

Lopende projecten

Het project Scheveningen Haven van de gemeente Den Haag heeft het doel het toezicht in de haven te versterken en de integriteit van de overheid te bewaken door ligplaatshouders te toetsen. De camera's zijn afgelopen jaar operationeel geweest en bleken een effectief middel in het signaleren van ondermijnende activiteiten. Verder is het registratiesysteem doorontwikkeld en werden de nautische boa's actief. Bij het project Gebiedsgerichte Aanpak is het doel om barrières tegen criminele inmenging op te werpen. Afgelopen jaar zijn ruim 80 vergunningaanvragen behandeld van ondernemers Weimarstraat en Beeklaan en is het handhavingstraject gestart. Tijdens de pilot met de app Meld een Vermoeden, die op basis van een evaluatie beëindigd is, zijn bijna honderd meldingen binnengekomen.

De gemeente Alphen aan den Rijn streeft naar de revitalisering van een bedrijventerrein waar signalen van ondermijnende criminaliteit zijn geconstateerd. Begin 2021 is de gebiedsscan herzien waar panden/bedrijven uit naar voren zijn gekomen die mogelijk een verhoogd risico vormen op ondermijning. Het uitvoeringsteam heeft laagdrempelige gesprekken met bedrijfseigenaren en omwonenden gevoerd om zicht te krijgen op de situatie en mogelijk signalen van ondermijning op te halen. Daarnaast hebben er meerdere integrale controles plaatsgevonden.

De gemeente Delft richt zich op het opzetten van een informatiesysteem om de drugs- en geweld gerelateerde problematiek in kaart te brengen en de organisatorische samenwerking tussen partners te verbeteren. De gemeente heeft in 2021 stappen gezet voor de realisatie van het Veiligheidsinformatieknooppunt. Gelijktijdig is stevig ingezet op het vergroten van de weerbaarheid van Delftse ondernemers, onder andere door te communiceren over risico's en manieren om te melden.

Bij de gemeente Leiden staat het thema vastgoed centraal. Afgelopen jaar is de gemeente bezig geweest met de doorontwikkeling van de analyse op de vastgoedbranche. Zo zijn locaties met een verhoogd risico verder in beeld gebracht, weten de partners bij de aanpak elkaar steeds beter te vinden en vindt de toepassing van de Wet Bibob steeds breder plaats.

De Gemeente Westland draagt zorg voor het programma Weerbare Sierteeltsector dat zich richt op een weerbare en integere sierteeltsector. De publicatie van het onderzoek "Mainport in de tweede linie: over sierteelt en ondermijning" in maart 2021 heeft het programma in een versnelling gebracht. De informatiepositie van de partijen is sterk toegenomen en de sectorale fenomeentafel, waar in PPS-verband kennis wordt gedeeld, is operationeel. Barrièremodellen op arbeidsuitbuiting, smokkel via internationaal transport en fraude & witwassen zijn ontwikkeld. Verder zijn handreikingen gemaakt voor ondernemers en er is een event georganiseerd. Daarnaast is de nodige ondersteuning geboden op integrale casuïstiek en hebben integrale controles plaatsgevonden met private beveiligingsbedrijven.

In 2021 afgesloten projecten

Het project Geldstromen van de gemeente Den Haag heeft als doel om een barrièremodel en gerichte interventies in te richten ter verstoring van criminele geldstromen. Het Haags Economisch Interventie Team (HEIT) heeft in 2021 in de branche money transfer kantoren 27 bestuurlijke controles uitgevoerd. Bij een groot aantal controles zijn kleine (nepartikelen) tot grote overtredingen (gestolen ID bewijzen / twee keer illegaal gokken) geconstateerd.

De inzet van de gemeente Gouda en partners in het project Gezonde Horeca heeft geleid tot uitstroom van meerdere malafide ondernemers uit de horeca. De uitvoering loopt door; de verwachting is dat de nieuwe vergunningplicht voor afhaal- en bezorgzaken zal zorgen voor een verdere uitstroom van malafide ondernemers. Bij het project Criminele Families zijn door het bieden van gerichte zorg resultaten geboekt en is de focus van de aanpak gelegd op één familie in plaats van een individu om zo een duurzamer veranderend gedragseffect in het gedrag van de familieleden te bewerkstelligen.

De gemeente Rijswijk maakt zich sterk voor een veilig en leefbaar ondernemersklimaat. Hierbij is prioriteit gegeven aan de automotivebranche en is al in 2019 een vergunningstelsel voor de branche ingevoerd.

De gemeente Zoetermeer gebruikt de middelen om het programma ondermijning te intensiveren door focus aan te brengen voor de autobranche en de horecabranche. Hier wordt invulling aan gegeven door de informatiepositie van de gemeente te verbeteren,

effectiever samen te werken, de auto- en horecabranche in kaart te brengen, eventuele netwerken inzichtelijk te maken en beschikbare informatie te analyseren en verwerken. Afgelopen jaar hebben geregeld horeca-controles plaatsvonden en zijn stappen gezet in de opvolging van casuïstiek.

Binnen District G onder de vlag van de gemeente Krimpenerwaard is een Bestuurlijk Ondersteuningsteam (BOT) ingesteld. In 2021 is bij een aantal gemeenten in het district een roadshow gegeven ter bevordering van de kennis over ondermijning bij alle ambtenaren van de gemeenten. Verder zijn de ambtenaren Veiligheid en specialisten van de politie getraind op Rijkverantwoord, zijn een hennepcontainer en escape-room ingezet om de bewustwording en kennis in de regio te vergroten en is ondersteuning geboden bij RIEC-casussen.

Het Openbaar Ministerie heeft een bijdrage geleverd aan projecten van de diverse gemeenten door mee te denken over potentiële strategieën, deel te nemen aan de werkgroepen en stuurgroepen en mee te denken over de juridische grondslagen.

Het RIEC richt zich met de middelen van het ondermijningsfonds op een eerste start in de aanpak van vastgoedcriminaliteit. Door het project is er beter inzicht en kennis over hoe vastgoedcriminaliteit zich verhoudt in relatie tot witwassen en de rol van notarissen. Mede door deze kennis en inzichten wordt verwacht dat partners zich in de toekomst beter kunnen weren tegen vastgoedcriminelen en facilitators.

Financiële verantwoording

De boekhouding van het RIEC Den Haag loopt over de verantwoordingscyclus van gemeente Den Haag. De cijfers van de jaarrekening lopen daarom mee in de reguliere accountantscontrole van de gemeente Den Haag. Deze systematiek is door het ministerie van Justitie en Veiligheid goedgekeurd voor de verantwoording van de bijdrage aan het RIEC. Het ministerie van Justitie en Veiligheid en de regionale partners dragen met structurele middelen bij aan het RIEC-bureau. Daarnaast draagt het ministerie met verschillende incidentele middelen bij.

Reguliere baten

Structurele bijdrage van het ministerie van Justitie en Veiligheid:

- De reguliere bijdrage van het ministerie van Justitie en Veiligheid voor het RIEC Den Haag is vastgesteld op €735.000 voor de periode van 2018-2021. Een van de voorwaarden is de cofinanciering. Deze cofinanciering kan in de vorm van een financiële bijdrage of inzet van personeel 'om niet'. Dit houdt in dat partners personeel kosteloos ter beschikking stellen voor het RIEC.
- Naast de reguliere bijdrage heeft het kabinet daarnaast aanvullende bijdragen toegekend voor het maken van ondermijningsbeelden (€90.000) en voor de versteviging van intelligence, analyse en uitvoeringskracht (€453.000). Het tweede gedeelte van de structurele versterkingsmiddelen (€400.000) voor versterking van de uitvoeringskracht is gebruikt om het Haags Economisch Interventie Team (HEIT) te verstevigen (zie voor de verantwoording van het HEIT).

Reguliere bijdrage van partners

- De gemeenten in de regio Den Haag dragen 10,7 cent per inwoner bij aan het RIEC-bureau. Dit is in totaal een bijdrage van € 207.227. Daarnaast draagt de gemeente Den Haag 50.000 euro bij voor een projectleider.
- De Belastingdienst, het OM en de politie leveren langdurige 'om niet' capaciteit. Daarnaast heeft de Inspectie SZW één casusregisseur (om niet) een gedeelte van 2021 geleverd. Deze bijdrage (gebaseerd op de werkelijke kosten van de partners) bedraagt € 671.000.

Met de financiële bijdrage van de gemeenten en de personele inzet van de partners wordt voldaan aan de gestelde subsidievoorwaarde over cofinanciering.

Reguliere lasten

Vanwege personeelwisselingen is deze post lager uitgevallen. Daarentegen zijn een aantal onderzoekstaken uitbesteed, waardoor deze post hoger is gevallen. De overhead en ICT-lasten zijn ook hoger uitgevallen, doordat er nog faciliteiten ten behoeve van het thuiswerken moesten worden berekend.

Financiële verantwoording

Incidentele baten en lasten

Naast de afspraken met betrekking tot de structurele financiële middelen zijn de volgende toekenningen voor incidentele middelen gedaan:

- Inzet Incidentele middelen 2021-2022 ten behoeve van de versteviging van de aanpak en de opzet van het project Dealbreakers. De verantwoording hierover is ook opgenomen in addendum 1. De onderbesteding in het budget laat zich verklaren door de latere opstart van het plan. Daarnaast heeft het Rijk al middelen in 2021 laten uitkeren die voor 2022 bestemd zijn.
- Afpakproject: voor de periode 2019-2022 is er €1 miljoen voor het tijdelijke afpakproject beschikbaar gesteld. In een aparte addendum wordt hier verantwoording over afgelegd. De eindverantwoording zal worden gedaan in het jaarverslag 2022.
- PPS-project Post en pakketdiensten: in 2021 is het project afgerond. Op dit moment loopt er een aanvraag bij het ministerie om de resterende middelen op een alternatieve wijze in te zetten.
- Incidentele versterkingsgelden uit 2018: deze middelen zijn gebruikt voor de ontwikkeling van het dashboard Ondermijning & Weerbaarheid.
- Ondermijningsfonds: de regio Den Haag heeft uit het ondermijningsfonds €6 miljoen ontvangen ten behoeve van de verschillende (boven)lokale projecten. De verantwoording vindt ook plaats in een separate addendum.

Reguliere realisatie

BATEN	BEGROOT	REALISATIE	LASTEN	BEGROOT	REALISATIE
Bijdrage Regulier Rijk	735.000	735.000	> In dienst van gemeente DH	890.676	829.092
Bijdrage OMB Rijk	90.000	90.000	> Inhuur	310.000	287.703
	453.000	453.000	Bijdrage partners 'om niet'	671.000	671.000
Restant 2020		82.278	Huisvestingskosten	102.900	102.426
			Overhead en ICT-lasten	93.000	142.855
Bijdrage gemeenten	257.227	257.227	LIEC: DVO	80.669	76.139
Bijdrage partners 'om niet'	671.000	671.000	Vorming en opleiding	30.000	27.532
			Onderzoek en advies	65.983	107.536
			Vergaderkosten en overig	42.000	40.523
			Doorbelasting projecten (Afpakken 40.000, Ondermijningsfonds 25.000, PPS 15.000, Spoor 1 50.000)	-80.000	-130.000
			Reservering 2022 (o.a. Verhuizing)		133.699
TOTAAL INKOMSTEN	2.206.227	2.288.505	TOTAAL UITGAVEN	2.206.227	2.288.505

Financiële verantwoording

Projectoverzicht

INKOMSTEN	BEGROOT	REALISATIE	UITGAVEN	BEGROOT	REALISATIE
Versterkingsgelden	400.000	400.000	Versterkingsgelden HEIT	400.000	400.000
Versterkingsgelden 2018	86.416	86.416	Versterkingsgelden 2018	86.416	56.654
			Reservering versterkingsgelden 2018		29.762
Afpakgelden	312.000	312.000	Afpakgelden	312.000	269.355
			Reservering afpakgelden		42.645
Ondermijningsfonds	1.998.000	1.998.000	Ondermijningsfonds	1.998.000	1.748.118
			Reservering Ondermijningsfonds		249.882
PPS Post en Pakketdiensten	46.250	46.250	PPS Post en Pakketdiensten	46.250	31.625
			Reservering PPS Post en Pakketdiensten		14.625
Spoor 1	1.015.500	1.015.500	Spoor 1	1.470.000	553.653
			Reservering Spoor 1		916.347
Spoor 2	630.000	630.000	Spoor 2	630.000	595.000
			Reservering Spoor 2		35.000
TOTAAL INKOMSTEN	4.488.166	4.488.166	TOTAAL UITGAVEN	4.488.166	4.488.166

Bijlagen

Bijlage 1 – Verantwoording inzet incidentele middelen Rijk regio Den Haag

Naar aanleiding van de ‘Coalitie tegen ondermijning’ heeft het RIEC Incidentele Middelen ontvangen in 2021 van het Rijk voor de jaren 2021-2022 om een extra impuls te geven aan de regionale aanpak. Het is een vervolg op de Rijksgelden zoals die in het Ondermijningsfonds 2019-2021 aan de RIEC’s zijn toebedeeld. Deze Incidentele Middelen 2021-2022 zijn het afgelopen jaar ingezet aan de hand van twee sporen.

Spoor 1: Versterking van de aanpak

In 2021 is conform het programmaplan het bestuurlijk ondersteuningsteam ingericht. Vanaf april zijn er 6 medewerkers aangetrokken om dedicated capaciteit te leveren aan de districten en het RISO. Daarnaast is er capaciteit ingehuurd voor het uitvoeren van verdiepende onderzoeken en voor juridische expertise. Tot slot is er een kwartiermaker publiek-private samenwerking aangesteld. Er is onderbesteding in het budget doordat het opstarten van spoor 1 tijd heeft gekost. De overgebleven middelen worden in 2022 ingezet om het spoor conform het programmaplan verder uit te bouwen.

Gerealiseerd effect en uitgevoerde activiteiten

Districtelijke ondersteuning door het BOT

Het Bestuurlijk Ondersteunings Team (BOT) heeft bijgedragen aan het weerbaarder maken van gemeenten, het vergroten van de maatschappelijke weerbaarheid en het voorkomen van het waterbedeffect, omdat er meer van elkaar wordt geleerd.

Met de dedicated capaciteit uit het BOT is in 2021 ondersteuning gegeven aan gemeenten bij het ontwikkelen en implementeren van gemeentelijk ondermijningsbeleid en het weerbaar worden tegen ondermijning. Daarnaast is bijgedragen aan het vergroten van maatschappelijke weerbaarheid door het ondersteunen bij het organiseren van bewonersavonden over ondermijning. Tot slot hebben de BOT-ers regie gevoerd bij concrete integrale casuïstiek zodat in casuïstiek sneller en effectiever opgetreden kan worden. Dit heeft er toe geleid dat bijna alle gemeenten aanpassingen hebben gedaan aan hun APV’s en dat veel gemeenten hun Bibob instrumentarium vaker inzetten. Het districtelijk werken en denken is versterkt. Een mooi voorbeeld hiervan is de minimumnorm BIBOB in district F en de aansluiting van alle gemeenten in district G bij Meld Misdaad Anoniem.

De accountmanagers en de BOT-ers van het RIEC hebben bovendistrictelijk gewerkt aan kennisdeling en de uitwisseling van expertise. De afstemming tussen de regionale tafel (RISO) en de districtelijke OMT’s heeft verder vorm gekregen. De wens van het RISO om regionaal meer kennis te delen, zal in 2022 vorm krijgen onder andere de RIEC-netwerkdag. De strategie om de wens voor het creëren van maatschappelijk effect en draagvlak in te vullen, is opgestart in 2021 en de ketenpartners hebben zich gecommitteerd aan deze koers. Verder is in 2021 een e-learning ‘ondermijning’ en een BIBOB-training ontwikkeld die in 2022 voor alle gemeenten beschikbaar komt.

Bijlagen

Verdiepende fenomeenonderzoeken

Door uitvoering van de onderzoeksagenda gefinancierd uit spoor 1 wordt het zicht op de in onze regio geprioriteerde thema's vergroot en verkrijgen we meer gerichte sturingsinformatie, zodat de juiste casuïstiek kan worden opgepakt.

Het actie-onderzoek naar drugscriminaliteit in het buitengebied en in de glastuinbouw is conform planning in 2021 in samenwerking met de gemeenten en ketenpartners uitgevoerd en begin 2022 opgeleverd. In dit kader is ook een gerichte social media campagne voor het buitengebied ontwikkeld die in 2022 wordt uitgevoerd. In 2021 is daarnaast gestart met het doorlichten van 2 bedrijventerreinen per district. Er is een start gemaakt met het crimescript onderzoek synthetische drugs.

Publiek-private samenwerking

Om structureel met het bedrijfsleven te blijven werken aan de weerbaarheid en de lessen te delen uit de lopende projecten is in september een regionale trekker publiek private samenwerking aangesteld binnen het RIEC. Er is een start gemaakt met het (verder) opbouwen van het netwerk met private partners en brancheorganisaties. In eerste instantie is deze medewerker samen met het RSIV aan de slag met het opzetten van het platform Veilig Ondernemen en met borgen van de aanpak 'weerbare sierteelt'. Daarnaast zoekt deze medewerker gericht naar nieuwe kansen om met private partners samen te werken en haalt good practices uit andere regio's naar de regio Den Haag.

Specialistische expertise

Conform programmaplan is er in 2021 juridische expertise ingehuurd. Het budget voor inhuur specialistische expertise is in 2021 nog niet benut. In 2022 zal hier een start mee gemaakt worden.

LASTEN	BEGROOT	REALISATIE
Lasten BOT – Casusregisseurs en coördinator	475.000	350.270
Analyse / onderzoek buitengebied	75.000	54.150
Juridische / financiële expertise	85.000	21.266
Projectleider PPS	85.000	37.500
Overhead (23.000 per fte)	195.500	54.419
Specialistische expertise	50.000	0
Materiaal ontwikkelen weerbaarheidscampagnes	50.000	36.049
Totale lasten	1.015.500	553.653
Overgebleven middelen 2021		461.847

Bijlagen

Spoor 2: ‘Dealbrekers: voorkómen is beter dan vóórkomen’ ziet op een pilot met 5 gemeenten om jonge aanwas in de drugscriminaliteit te voorkomen. In april 2021 is begonnen met de pilot Dealbreakers. Het afgelopen jaar is samen met regionale organisaties en lokale partners een aanpak opgezet in het voorkomen van jonge aanwas in de drugscriminaliteit. Deze aanpak is in grote lijnen klaar en een aantal gemeenten is begonnen met de implementatie hiervan.

De aanpak bestaat uit 3 onderdelen:

1. Doorlopende leerlijn: Dealbreakers gaat over het voorkómen van jonge aanwas in (drugs)criminaliteit. Daarom richten we ons met name op preventie. Onderwijs en sportverenigingen zijn belangrijke partners hierin, alsook het lokale voorveld. De doelgroep zijn jongeren die verleid (kunnen) worden om zich met druggerelateerde criminaliteit bezig te houden. Dealbreakers heeft een interventiepalet ontwikkeld om de lokale informatiepositie te versterken en een interventiepalet om opvolging te geven aan de signalen. Het onderwijs is een belangrijke partner en we hebben hiervoor diverse interventies: Escaperoom Foute Centen, ‘Kapot Sterk’, Halt – de kosten van snel geld verdienen, Credible Messengers en Leerlingalert. Daarnaast zetten we in op het ontwikkelen van een integrale jeugdaanpak bij gemeenten.
2. Communicatie: Om álle jongeren te bereiken is het noodzakelijk om aan te sluiten bij hun belevingswereld. Dit doen we door middel van bekende influencers die een groot bereik hebben onder jongeren en als rolmodel kunnen en willen fungeren.

Het afgelopen jaar is door een extern bureau een platform ontwikkeld waar professionals terecht kunnen voor interventies, ouders en professionals voor een handelingskader en jongeren worden via sociale media bewust gemaakt voor de gevaren van het snelle geld. Diverse bekende influencers gaan hieraan mee werken. In 2022 wordt het platform gelanceerd.

3. Repressie: Hoewel Dealbreakers zich richt op het voorkomen van jonge aanwas, richten we ons ook repressie. Om jongeren te laten zien dat drugscriminaliteit niet loont, moet er ook een goede repressieve aanpak voorhanden zijn. We zetten daarom in op 3 onderdelen:
 - a. Strafrecht: Onder leiding van het Zorg- en Veiligheidshuis Haaglanden gaan we samen met betrokken organisaties betere afdoening bedenken. Vaak zijn de straffen die drugsdealers opgelegd krijgen niet passend bij de daad, denk aan boetes. Hierdoor zijn ze niet geneigd te stoppen met crimineel gedrag. Aan de andere kant weten we dat jongeren soms ook uit de criminaliteit willen stappen maar niet weten hoe. Door een passende afdoening te verzinnen waarbij jongeren aan de ene kant geen ruimte voelen om drugs te dealen en aan de andere kant weer goed kunnen meedoen in de maatschappij, hopen we het risico op recidive te verkleinen.
 - b. Ondernijningstafel: Binnen het RIEC wordt in samenwerking met het OM, Belastingdienst, gemeente en politie gekeken of ook jongerencasuïstiek zich leent voor de ondernijningstafel. Gezamenlijk is een pilot gestart om te kijken of deze werkwijze (het afpakken van vermogen) ook bij deze doelgroep lonend is.

Bijlagen

- c. Onderlinge repercussies: jongeren zijn vaak niet bang voor het strafrecht maar schuwen wel de gewelddadige wereld die achter het drugsdealen schuil gaat. Door ook deze kant te belichten en de verhalen te vertellen hopen we dat jongeren minder snel verleid worden door het snelle geld.

De pilot zorgt nu al voor erkenning van de noodzaak om preventief in te zetten op het voorkomen van jonge aanwas. Uit het onderzoek van Beke blijkt dat veel gemeenten pas laat zorgen om jeugd op tafel hebben. Door eerder signalen op te halen kan sneller, goedkoper en makkelijker geïntervenieerd worden. Door middel van het project Dealbreakers laten we zien dat het mogelijk is om een integrale visie en afstemming binnen gemeenten te bewerkstelligen en daarnaast korte lijntjes met de betrokken partners te hebben. De maatregelen vanwege de pandemie hebben een vertragende werking. Dit zorgt ervoor dat afstemming af en toe bemoeilijkt wordt en ook de samenwerking met scholen kan onder druk komen te staan. Daarnaast zijn er zorgen om continuïteit van de aanpak. Het is onduidelijk of en op welke manier ook na 2023 voor gemeenten extra financiële middelen beschikbaar komen om de aanpak te continueren. Dit maakt dat gemeenten soms goed moeten nadenken of ze nieuwe interventies willen introduceren.

Financieel overzicht Spoor 2

LASTEN	BEGROOT	WERKELIJK
1fte projectleider	100.000	80.000
0,5 analyse capaciteit RIEC	50.000	15.000
2x0,5 fte ZVH	100.000	100.000
Extra kosten deelnemende gemeenten	200.000	200.000
Gerichte weerbaarheidsproducten/ communicatie	180.000	180.000
Totaal	630.000	595.000

Toelichting: de post 'Extra kosten deelnemende gemeenten' is ovegeboekt naar de deelnemende gemeenten. De werkelijke uitgave is mogelijk nog niet gedaan. Dit zal dan in 2022 gebeuren. Met betrekking tot de post 'Gerichte weerbaarheidsproducten/ communicatie' geldt dat dit is overgeboekt naar de gemeente Leiden, waar dit onder beheer is gebracht van de projectleider Dealbreakers.

Bijlagen

Bijlage 2 - Verantwoording HEIT over bijdrage J&V 2021

Het Haags Economisch Interventie Team (HEIT) is een bestuurlijke interventieteam dat werkt in de regio De Haag. In het HEIT werken de gemeenten, politie, Belastingdienst, Douane, Inspectie SZW en het UWV al sinds 2007 samen. In 2020 is deze samenwerking verder uitgebreid met de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit en de drie Omgevingsdiensten (ODH, ODMH en ODWH). Het HEIT bestaat uit twee teams die zaken oppakken. Eén gericht op het uitvoeren van bestuurlijke controles op gebied van malafide bedrijvigheid en één gericht op het toezicht op de prostitutiebranche.

Inzet HEIT

Het HEIT is een partner in de aanpak van ondermijnende criminaliteit. De HEIT-controles zijn onderdeel van de lokale ondermijningsaanpak. De beleidsmedewerkers van het HEIT hebben structureel contact met alle 27 gemeenten en basisteams. Het HEIT sluit aan bij lokale casusoverleggen en RIEC-casussen. Het HEIT geeft advies over wet- en regelgeving om de effectiviteit van de bestuurlijke controles te vergroten.

Vanuit het HEIT zijn er 11 workshops, presentaties en/of webinars gegeven over het HEIT en de aanpak van ondermijnende criminaliteit. Hierbij wordt ingegaan op de malafide bedrijfsmodellen van (avond) supermarkten, garages, shisha lounges, cafés, restaurants en de beautybranche en op criminele fenomenen als mensenhandel, handel in illegale sigaretten, handel in illegale medicijnen en illegaal gokken.

Financieel overzicht HEIT

LASTEN	WERKELIJK
Beleidsmedewerkers schaal 10	204.000
Toezichthouders schaal 8	129.000
Middelen & transport	77.000
Totaal	400.000

Toelichting: sinds 2019 ontvangt het HEIT structureel €400.000,- ter versterking van de uitvoeringskracht van het HEIT in de eenheid Den Haag. In 2021 is het als bovenstaand besteed.

Bijlagen

Bijlage 3 - Afpakproject 2021

Borging

Meer dan eerder stond 2021 in het teken van de borging van de kennis en ervaring van het Afpakproject, nu de incidentele financiering haar einde nadert. In 2022 zal de eindrapportage van het Afpakproject ingaan op de volledige loopduur van het project. In 2021 is het werkproces van gebruik verdachte transacties als politiedata binnen de integrale casuïstiek op papier gezet, zodat er voor RIEC-bureau medewerkers duidelijk is waar deze informatie voor politiemedewerkers te vinden is, onder welke voorwaarden dit gedeeld mag worden met de convenantpartners en welke meerwaarde er voor de integrale aanpak van ondermijning te behalen valt op basis van deze informatiebron. Vanwege personele wisselingen bij zowel politie als RIEC-Afpakproject is er minder vaak door het Afpakproject een bijdrage geleverd in de integrale casuïstiek. Deze inzet is bij de politiemedewerkers verbonden aan de integrale aanpak juist toegenomen, waardoor de aandacht voor criminele geldstromen in integrale casuïstiek behouden blijft.

Activiteiten in 2021

Om de collega's van het RIEC-bureau mee te nemen in de criminele geldstromen die onder andere terug te vinden zijn in verdacht verklaarde transacties, heeft het Afpakproject een cursus (strafrechtelijk) witwassen laten verzorgen voor de RIEC-analisten. Deze cursus sloot aan bij het op papier opgestelde werkproces om gebruik te kunnen maken van de verdachte transactie informatie in integrale casuïstiek. Voor toekomstig inzicht in de verdachte transacties per gemeente en district, om bijvoorbeeld dit inzicht aan de districtelijke ondermijningstafels te agenderen, is een dashboard ontwikkeld in 2021.

In 2022 volgen er actuele cijfers en een instructie voor het presenteren van het dashboard, waarmee het gereed is voor RIEC-collega's. In overleg met de politie in relatie tot de financiële intelligence opbouw binnen de eenheid Den Haag wordt gepland hoe het dashboard in gebruik wordt genomen. Naast mogelijkheden tot afpakpotentieel in kaart brengen en afpakken bij andere partners, heeft ook het bestuur de mogelijkheid tot het verstoren van een crimineel verdienmodel. In 2021 is een handreiking voor bestuurlijk afpakken uitbesteed door het Afpakproject. De oplevering en verspreiding vindt plaats in Q1 2022.

Zoals aangegeven is de bijdrage in het analyseren van verdachte transacties in de loop van 2021 geborgd in de samenwerking met de politie in integrale casuïstiek. Er zijn in 2021 nog vijf verzoeken op direct initiatief van het Afpakproject via de politie aan de FIU gestuurd. Daarnaast is zes keer verdiepende duiding aan verdachte transacties gegeven in integrale casuïstiek. Het team van het Afpakproject heeft drie keer een analyse gedaan op basis van verdachte transacties, twee keer als bijdrage aan een fenomeenonderzoek en een keer voor de beschrijving in een ondermijningsbeeld.

Bijlagen

Financiële verantwoording

De toekenning voor dit project is €1 miljoen voor de looptijd april 2018 – april 2022. Uitgaven die in 2021 nog niet gespecificeerd waren in de begroting zijn de cursus witwassen ten behoeve van de borging van kennis (ondersteunend: trainingen) en het uitbesteden van bestuurlijk afpakken (onder financiële expertise). De werkelijke lasten liggen in 2021 hoger dan begroot, maar gezien de onderbesteding op de inzet van financiële expertise in 2020 levert dit geen verschuivingen in het totaal op. Het Afpakproject zal in april 2022 afronden. Echter is er in overleg met het ministerie van J&V ruimte voor het doorbesteden van de resterende middelen tot het einde van 2022. Deze worden in 2022 ingezet voor één analist, met in het bijzonder een focus op financiële analyse in integrale casuïstiek.

Afpakproject 2021	Begrote lasten	Werkelijke lasten
Personele lasten	182.000	176.465
Overhead	40.000	40.000
Financiële expertise	25.000	38.140
Technologie	-	-
Ondersteunend: communicatieadviseur	-	10.000
Ondersteunend: trainingen	-	4.750
Onvoorzien	2.500	36.049
Totaal	249.500	269.355

Bijlagen

Bijlage 4 - operationele resultaten

In deze bijlage – op basis van het RIEC-LIEC format – zijn de operationele resultaten van de RIEC-samenwerking in de regio Den Haag weergegeven.

Resultaten integrale aanpak binnen RIEC-verband			
1.	Aantal door het RIEC opgeleverde ondermijningsbeelden		5
2.	a. Totaal aantal binnen het RIEC behandelde casussen		88
		b. Voortgekomen vanuit ondermijningsbeelden	1
		c. Ingebracht door gemeente	25
		d. Ingebracht door OM	1
		e. Ingebracht door politie	44
		f. Ingebracht door Belastingdienst	6
		g. Ingebracht door overige partners	10
3.	Aantal maal dat een thema speelde in RIEC casus		
		a. Mensenhandel en -smokkel	6
		b. Georganiseerde drugscriminaliteit (o.a. hennepteelt)	27
		c. Witwassen en financiële malversaties	43
		d. Vastgoed	22
		e. OMG's	18
		f. Overige regionale thema's of handhavingsknelpunten	19
4.	a. Totaal aantal interventieadviezen (n.a.v. RIEC casussen)		
		b. I Bestuurlijk	42
		II Bibob	190
		c. Strafrechtelijk	37
		d. Fiscaal	32
		e. Overige adviezen	-
5.	Totaalbedrag integraal afgepakte gelden		€ 4.948.670

Bijlagen

Toelichting tabel

Deze tabel omvat de resultaten van het RIEC-bureau van het afgelopen jaar. Deze tabel dient elk jaar worden meegezonden in het jaarverslag om verantwoording over de concrete resultaten af te leggen. De tabel is ingevuld op de manier waarop de invulinstructie dat voorschrijft. De tabel geeft een indicatie van de inspanning van het RIEC-bureau, maar er dient te worden opgemerkt dat deze inspanning niet altijd volledig in cijfers kan worden uitgedrukt.

* Het betreft hier het totaal van geïnde en/of verrekende bedragen en het (geheel of gedeeltelijke) beslag dat door de Belastingdienst in 2020 is gelegd (fiscale afpakresultaten). Belastingdienst directie MKB kantoor Den Haag heeft in het kader van de samenwerking binnen het RIEC Den Haag in 2021 € 212.000 geïnd en/of verrekend en voor € 4.307.000 (geheel of gedeeltelijk) beslag gelegd. Belastingdienst directie MKB kantoor Hoofddorp heeft in het kader van de samenwerking binnen RIEC Den Haag in 2021 € 31.278 geïnd en/of verrekend en voor € 398.392 geheel of gedeeltelijk beslag gelegd..

De afpakresultaten van het OM zijn, vanwege de doorgaans uitgestelde resultaten (een afpaktraject varieert van maanden tot jaren), lastig direct aan de RIEC-casuïstiek te koppelen. De regels voor de casusadministratie van het RIEC (denk aan bewaartermijnen) zorgen ervoor dat geen volledig beeld van de werkelijkheid gegeven kan worden.